

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: TOHA 2007/7923

Dato: 02.10.2007

Høring - forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

I Verdal kommune har ordningen BPA blitt en omfattende tjeneste. 16 brukere har tildelt BPA resurss og omfanget er fra 30 % (10 timer pr. uke) til 3 (105 timer pr.uke) årsverk. Totalt ca 14 årsverk. At kommunen fortsatt må være den som vurderer hvilke type tjenester som skal ytes, støttes.

Når det gjelder tanker om at bruker skal ha behov for ett visst omfang (20 timer i uka) av tjenester for å få tildelt BPA, er vi usikker på om dette er hensiktsmessig/ ønskelig. Skjønner intensjonen med at det vil kunne legge føringer for å se på hvordan praktisk bistand kan utøves mer ”kreativt”, men samtidig vil en miste mye ved at flere forskjellige bistandsyttere da vil komme inn til brukeren. Dette er ikke nødvendigvis ønskelig fra brukerens side. Erfaring så langt er at BPA er en god tjeneste med tanke på intensjonen om brukermedvirkning i praksis. Verdal kommune har valgt å være arbeidsgiver. Vi lyser ut, foretar intervju sammen med bruker og tilsetter i tråd med brukerens behov og ønsker. Personalgruppa er stor og det er lagt opp til faste personalmøter inkl. faglige tema. Erfaring er også at BPA ordningen er en ”tett på tjeneste” i den forstand at vi har hatt stor turnover i personalgruppa. Kjemien mellom bruker og ansatt har flere ganger ”krasjet”, slik at vi har sett oss nødt til å sette inn nytt personell. Utfordringa har vært å ha oppgaver til det personalet som ikke lenger skal være knyttet til bruker. En annen utfordring er de rettigheter offentlig ansatte har i forhold til arbeidstid, forutsigbarhet i forhold til godkjent turnus bla., noe som kan oppleves som lite fleksibelt fra brukerens side. Dette skaper en del diskusjoner i forhold til hva ligger i begrepet ”brukerstyring”, brukermedvirkning. Å skulle være ”profesjonell”, ikke personlig i møte med brukeren/ familien synes også å være en større utfordring i dette tjenesteyter/ tjenestemottaker forholdet enn i mer ordinær tjenesteyting. Tjenesten er resursskrevende ved at den i stor grad ytes som en en-til-en tjeneste. Slik må den sannsynligvis være all den tid det er den enkelte bruker som skal styre bruken av hjelper i forhold til egne behov. Vi har hatt en del diskusjoner med brukerne i forhold til hvilke oppgaver det er ”rimelig” assistenten brukes til. Eks. bruker har tildelt BPA ressurs, reiser på ferie **uten** assistenten, men forventer at assistenten maler huset mens bruker ferierer. Fra vårt ståsted er dette urimelig. Med tanke på ressursknapphet i den kommunale tjenesteytingen, ser vi ikke logikken i dette, mens bruker mener at så lenge han har ressurs tildelt, har han krav på å bruke den selv om han selv er fraværende. Vi ber om at dette presiseres i de lovendringer som kommer. Assistentressursen er knyttet til den enkelte som trenger bistand for å fungere i dagliglivet, og dette betinger at vedkommende er tilstede. Evt. annen hjelp som bruker måtte ha behov for, kan ikke være det offentliges anliggende.

Når det gjelder rekruttering av personell, ser vi også her at det er vanskeligere å rekruttere "kvalifisert" personell. Arbeidsmarkedet gjør at den enkelte i større grad kan velge hva han/hun vil arbeide med, noe som vi synes å merke overfor behovet for assistenter til BPA ordningen.

Når det gjelder statlig finansiering bør dette vurderes i forbindelse med gjennomgangen av ordningen BPA. I dag er det overgangsordning med tilskudd i 4 år, totalt 250000. Dette uavhengig av omfanget av tjenesten. Minimum 30 % av dette skal brukes på arbeidslederopplæring/ veiledning. I gangsatt tjeneste for disse brukerne har fort vårt vedkommende ikke avtatt i omfang, men økt. Det vi har erfart, er at rettighetsbegrepet oppfattes av mange brukere så sterkt at tildeling av tjenester som BPA har en tendens til å bli mer omfattende enn annen tjenesteyting. Vi oppfatter og at en del av brukerne ser på BPA som et tillegg til annen tjenesteyting og ikke som en del av et totalt tjenestetilbud. For at kommunen fortsatt skal velge BPA som tilbud med de gode intensjonene ordningen har for brukermedvirkning/ brukerstyring, kan et alternativ være å legge opp til egenandel for kommunen, men at overskytende dekkes av statlige midler (jfr. praksis i Sverige). Dette i erkjennelse av at ordningen BPA er kommet for å bli og vil i større og større grad bli etterspurt av fremtidens brukere.

Med hilsen

Tone S. Haugan
Prosjektleder
Tone.haugan@verdal.kommune.no
950 68 055